MINISTERUL EDUCAŢIEI, CULTURII ŞI CERCETĂRII AL REPUBLICII MOLDOVA
AGENŢIA NAŢIONALĂ PENTRU CURRICULUM ŞI EVALUARE

A 62 – a OLIMPIADĂ DE MATEMATICĂ A REPUBLICII MOLDOVA
Chişinău, 3 - 4 martie 2018, clasa a XI-a

BAREME DE EVALUARE

<table>
<tr><td colspan="3">11.1. Găsiți domeniul de valori E_f al funcției $f: R\setminus\{-1, 0, 1\} \to R$,
$$f(x) = arctg\left(\frac{x}{x+1}\right) + arctg\left(\frac{x}{x-1}\right) - arctg\left(\frac{1}{2x^2}\right).$$</td></tr>
<tr><td colspan="3">Rezolvare cu barem de evaluare</td></tr>
<tr><td>Pasul</td><td>Etape ale rezolvării</td><td>Punctaj acordat</td></tr>
<tr><td>1.</td><td>Pentru calculul corect al derivatei functiei f</td><td>2 puncte</td></tr>
<tr><td>2.</td><td>Pentru concluzia că $f(x) = Const$ pe orice interval de derivabilitate al funcției f</td><td>1 punct</td></tr>
<tr><td>3.</td><td>Deoarece funcția $f(x)$ are discontinuități în punctele $-1, 0, 1$, atunci valorile constante ale funcției $f(x)$ pot fi diferite pe intervalele de continuitate ale acestei funcții: $(-\infty;-1), (-1;0), (0;1), (1;+\infty)$</td><td>1 punct</td></tr>
<tr><td>4.</td><td>Deorece $f(-x) = f(x)$, atunci $f(x)$ este funcție pară. Deaceea, este suficient de considerat numai 2 intervale: $(0;1), (1;+\infty)$.</td><td>1 punct</td></tr>
<tr><td>5.</td><td>Argumentează că $f(x) = -\frac{\pi}{2}$ pentru $x \in (0, 1)$</td><td>1 punct</td></tr>
<tr><td>6.</td><td>Argumentează că $f(x) = \frac{\pi}{2}$ pentru $x \in (1, +\infty)$ cu concluzia $E_f = \left\{\pm\frac{\pi}{2}\right\}$</td><td>1 punct</td></tr>
<tr><td></td><td>Punctaj total</td><td>7 puncte</td></tr>
</table>

Remarcă: Oricare altă rezolvare corectă se apreciază cu 7 puncte.

11.2. Găsiți toate valorile parametrului $a \in R$, pentru care sistemul $\begin{cases} y = \sqrt{5+4x-x^2} + 2 \\ y = \sqrt{9-a^2+2ax-x^2} + a \end{cases}$ are exact o soluție în $R \times R$.		
Rezolvare cu barem de evaluare		
Pasul	Etape ale rezolvării	Punctaj acordat
1.	Scrie sistemul de relații echivalent cu condițiile din ipoteză	3 puncte
2.	Figura geometrică, care este determinată de relațiile scrise în primele 2 linii ale sistemului, este semicercul T_2 cu centrul $(2;2)$ și raza 3 (în plus $\lvert x-2\rvert \le 3 \Rightarrow x \in [-1;5]$).	1 punct
3.	Figura geometrică, care este determinată de relațiile scrise în liniile 3 și 4 ale sistemului, este semicercul T_a cu centrul în punctul $(a;a)$ și raza 3 (în plus $x \in [a-3;a+3]$).	1 punct
4.	Razele acestor semicercuri T_a sunt aceleași (și sunt egale cu 3), iar centrele $(a;a)$ se află pe dreapta $y = x$, atunci aceste semicercuri T_a pot să se intersecteze cu semicercul fixat T_2 doar când $-1 \le a \le 5$.	1 punct
5.	Pentru $a \ne 2$ aceste semicercuri T_a se intersectează cu T_2 într-un punct, iar pentru $a = 2$ avem $T_2 \equiv T_a$. Deaceea, $a \in [-1;5] \setminus \{2\}$.	1 punct
	Punctaj total	7 puncte

Remarcă: Oricare altă rezolvare corectă se apreciază cu 7 puncte.

11.3. În interiorul unui cerc mare sunt construite trei cercuri mici congruente, astfel încât fiecare cerc mic este tangent la cercul mare și la celelalte două cercuri mici. Dintr-un punct arbitrar M, situat pe cercul mare și diferit de punctele de tangență, este dusă câte o tangentă la fiecare cerc mic. Fie l_1, l_2, l_3 - lungimile segmentelor tangentelor, duse din punctul M până la punctele respective de tangență situate pe cercurile mici. Demonstrați, că una dintre aceste lungimi este egală cu suma celorlalte două.

Rezolvare cu barem de evaluare		
Pasul	Etape ale rezolvării	Punctaj acordat
1.	Arată că dacă K, L, N sunt punctele de tangență ale cercului mare cu cercurile mici, atunci triunghiul KLN este echilateral.	1 punct
2.	Fie ω cercul circumscris triunghiului echilateral KLN, iar M un punct arbitrar pe ω. Dacă M aparține arcului deschis KL, atunci $MK + ML = MN$.	1 punct
3.	Arată că, dacă MK intersectează cercul cu centrul O_1 în punctul A, iar MB este tangenta la același cerc, atunci conform teoremei referitoare la tangentă și secantă $MB^2 = MK \cdot MA$.	1 punct
4.	Aplică teorema lui Thales și obține relația $MA = MK \cdot \frac{R-r}{R}$	1 punct
5.	Obține relația $MB = MK \cdot \sqrt{\frac{R-r}{R}}$	1 punct
6.	Obține relațiile $MC = MN \cdot \sqrt{\frac{R-r}{R}}, \quad MD = ML \cdot \sqrt{\frac{R-r}{R}}$.	1 punct
7.	Aplică $MK + MN = ML$ și obține $MB + MC = MK \cdot \sqrt{\frac{R-r}{R}} + MN \cdot \sqrt{\frac{R-r}{R}} =$ $= (MK + MN) \cdot \sqrt{\frac{R-r}{R}} = ML \cdot \sqrt{\frac{R-r}{R}} = MD.$	1 punct
	Punctaj total	7 puncte

Remarcă: Oricare altă rezolvare corectă se apreciază cu 7 puncte.

11.4. Demonstrați, că ecuația $\left[x\right]+\left[3x\right]+\left[9x\right]+\left[27x\right]+\left[81x\right]=19480$ nu are soluții în R (prin $\left[\alpha\right]$ s-a notat partea întreagă a numărului real α).		
Rezolvare cu barem de evaluare		
Pasul	Etape ale rezolvării	Punctaj acordat
1.	Demonstrează că pentru orice $k \in N$ este adevărată inegalitatea: $k\cdot[x]\le k\cdot x\le k\cdot[x]+(k-1)$.	3 puncte
2.	Aplică inegalitatea dublă de la p. 1 și obține estimațiile $121\cdot[x]\le 19480\le 121\cdot[x]+117$	2 puncte
3.	Scrie reprezentarea $19480=121\cdot 160+120$	1 punct
4.	Obține $121\cdot[x]\le 121\times 160+120\le 121\cdot[x]+117$, contradicție.	1 punct
	Punctaj total	7 puncte

Remarcă: Oricare altă rezolvare corectă se apreciază cu 7 puncte.

11.5. Găsiți toate valorile parametrului $a \in R,$ pentru care sistemul $$\begin{cases} \sqrt{x^2+y^2+6x+10y+34}+\sqrt{x^2+y^2+6x+6y+18}=2 \\ y^2+x^2-4x+10=a \end{cases}$$ are soluție unică în $R \times R$.		
Rezolvare cu barem de evaluare		
Pasul	Etape ale rezolvării	Punctaj acordat
1.	Sistemul inițial este echivalent cu următorul sistem: $\begin{cases} \sqrt{(x+3)^2+(y+5)^2}+\sqrt{(x+3)^2+(y+3)^2}=2 \\ (x-2)^2+y^2=a-6 \end{cases} \Rightarrow \quad a-6 \geq 0.$	2 puncte
2.	A doua ecuație a sistemului determină un cerc cu centrul în punctul $O\,(2;0)$ și raza $R=\sqrt{a-6}$ pentru $a>6$ sau un punct $O\,(2;0)$ pentru $a=6.$	1 punct
3.	Distanța între două puncte $A\,(x_1;y_1)$ și $B\,(x_2;y_2)$ poate fi găsită conform formulei $d=\sqrt{(x_2-x_1)^2+(y_2-y_1)^2}.$	1 punct
4.	Conform formulei distanței prima ecuație a sistemului arată că suma distanțelor de la punctul $M\ (x;y)$ până la punctele $A\,(-3;-5)$ și $B\,(-3;-3)$ este egală cu 2	1 punct
5.	Cum distanța dintre punctele A și B este egală cu 2, rezultă că punctul $M\ (x;y) \in [AB]$. Rezultă că locul geometric de puncte determinat de prima ecuație a sistemului este segmentul $[AB]$.	1 punct
6.	Obține $OB \leq R \leq OA \iff OB^2 \leq R^2 \leq OA^2 \iff 5^2+3^2 \leq a-6 \leq 5^2+5^2$, de unde rezultă că $a \in [40;56]$	1 punct
	Punctaj total	7 puncte

Remarcă: Oricare altă rezolvare corectă se apreciază cu 7 puncte.

11.6. Fie cubul $ABCDA_1B_1C_1D_1$. Punctul K este un punct interior al muchiei BB_1 astfel, încât $BK/KB_1 = m$. Prin punctele K și C_1 este trasat un plan α, paralel dreptei BD_1. a) Fie P punctul de intersecție al planului α cu dreapta A_1B_1. Găsiți valoarea raportului A_1P/PB_1. b) Planul α divizează cubul în 2 părți. Găsiți raportul volumelor acestor părți.		
Rezolvare cu barem de evaluare		
Pasul	Etape ale rezolvării	Punctaj acordat
1.	Arată că pentru $m=1$ avem $A_1P/PB_1 = 0$.	1 punct
2.	Se studiază 2 cazuri: $P \in (B_1A_1)$ și $m>1$; 2. $P \in (B_1A_1$, $P \notin [B_1A_1]$ și $m<1$.	1 punct
3.	Cazul 1: $\Delta B_1FP \cong \Delta D_1FC_1$ (fiindcă $A_1B_1 \,\|\, C_1D_1$) și $\frac{1}{m} = \frac{B_1F}{FD_1} = \frac{B_1P}{C_1D_1} = \frac{B_1P}{a}$. $PB_1 = \frac{a}{m}$, $A_1P = a \cdot \frac{m-1}{m}$.	1 punct
4.	$\frac{V_{partea\,1}}{V_{partea\,2}} = \frac{a^3/6m(m+1)}{a^3 - a^3/6m(m+1)} = \frac{1}{6m(m+1)-1} = \frac{1}{6m^2+6m-1}$.	1 punct
5.	Cazul 2. $\Delta B_1FP \cong \Delta D_1FC_1$ (fiindcă $A_1B_1 \,\|\, C_1D_1$) și $\frac{1}{m} = \frac{B_1F}{FD_1} = \frac{B_1P}{C_1D_1} = \frac{B_1P}{a}$. $PB_1 = \frac{a}{m}$, $A_1P = a \cdot \frac{1-m}{m}$.	1 punct
6.	Avem $\Delta PA_1N \cong \Delta PB_1C_1$ (fiindcă $NA_1 \,\|\, B_1C_1$). $\frac{PA_1}{PB_1} = \frac{A_1N}{B_1C_1} \Rightarrow A_1N = a(1-m)$. $\Delta PA_1M \cong \Delta PB_1K$ (fiindcă $MA_1 \,\|\, BB_1$), $\frac{PA_1}{PB_1} = \frac{A_1M}{B_1K} \Rightarrow A_1M = a \cdot \frac{1-m}{m+1}$.	1 punct
7.	$\frac{V_{partea\,1}}{V_{partea\,2}} = \frac{V_1 - V_2}{a^3 - (V_1 - V_2)} = \frac{a^3 \cdot \frac{1-(1-m)^3}{6m(m+1)}}{a^3 - a^3 \cdot \frac{1-(1-m)^3}{6m(m+1)}} = \frac{1-(1-m)^3}{6m(m+1)-(1-(1-m)^3)} = \frac{3-3m+m^2}{3+9m-m^2}$.	1 punct
	Punctaj total	7 puncte

Remarcă: Oricare altă rezolvare corectă se apreciază cu 7 puncte.

11.7. Rezolvați ecuația $\sqrt{y\sqrt{5}}-\sqrt{x\sqrt{5}}=\sqrt{3\sqrt{5}-5}$ în numere raționale.		
Rezolvare cu barem de evaluare		
Pasul	Etape ale rezolvării	Punctaj acordat
1.	DVA: $\begin{cases}\sqrt{y\sqrt{5}}-\sqrt{x\sqrt{5}}\geq 0\\ y\geq 0,\quad x\geq 0\end{cases} \Leftrightarrow \quad 0\leq x\leq y.$	1 punct
2.	$y\sqrt{5}-2\sqrt{y\sqrt{5}}\cdot\sqrt{x\sqrt{5}}+x\sqrt{5}=3\sqrt{5}-5$ Obține relațiile $(y+x-3)\cdot\sqrt{5}=2\sqrt{5xy}-5 \qquad (*)$ $y+x-3=2\sqrt{xy}-\sqrt{5}$	2 puncte
3.	Obține $(y+x-3)^2=4xy-4\sqrt{xy}\cdot\sqrt{5}+5 \Rightarrow 4\sqrt{5xy}=(4xy+5-(y+x-3)^2)\in Q$	1 punct
4.	Rezultă că $\sqrt{5xy}\in Q$. Din **(∗)** obținem că $2\sqrt{5xy}-5\in Q$.	1 punct
5.	Obține relațiile $\begin{cases}y+x-3=0\\ 2\sqrt{5xy}-5=0\end{cases}$	1 punct
6.	Rezolvă sistemul și obține 2 soluții: $(x;y)=\left(\frac{5}{2};\frac{1}{2}\right)$ sau $(x;y)=\left(\frac{1}{2};\frac{5}{2}\right)$. Luând în considerare DVA, obține $(x;y)=\left(\frac{1}{2};\frac{5}{2}\right)$.	1 punct
	Punctaj total	7 puncte

Remarcă: Oricare altă rezolvare corectă se apreciază cu 7 puncte.

11.8. Funcția $f:[0,1]\to[0,1]$ este crescătoare pe segmentul $[0,1]$. Demonstrați că există un număr $a\in[0,1]$, astfel încât $f(a)=a$.		
Rezolvare cu barem de evaluare		
Pasul	Etape ale rezolvării	Punctaj acordat
1.	Consideră mulțimea $A=\{x\in[0,1] \mid x\le f(x)\}$.	1 punct
2.	Fie $x_0=0$. Cum $f(x)$ este funcție crescătoare pe $[0,1]$, atunci $0\le f(0)\in[0,1]$. Rezultă că $0\in A \Rightarrow A\neq\varnothing$.	1 punct
3.	Ordonăm crescător elementele mulțimei A. Șirul numeric, determinat de elementele mulțimii A, este crescător și marginit superior (de numărul 1). Conform teoremei lui Weierstrass el are margine superioară $a=\sup(A)$, $a\le 1$.	1 punct
4.	Deoarece $a=\sup(A)$ este cel mai mic dintre numerele $b\in[0,1]$, pentru care are loc inegalitatea $x\le b \quad \forall x\in A$, atunci este adevărată relația $a\le f(a)$.	1 punct
5.	Fie $a=\sup(A)=1$. Cum $a\le f(a)$ și $f(a)\in[0,1]$, obținem că $f(a)=1=a$.	1 punct
6.	Fie acum $a=\sup(A)<1$. Atunci $(a,1]\neq\varnothing$. Fie $x\in(a,1]$. Cum $f(x)$ este funcție crescătoare pe $[0,1]$, atunci $f(a)\le f(x) \quad \forall x\in(a,1]$. Deoarece $x>a$, atunci $x>\sup(A)$, adică $x\notin A$. Deaceea, conform definiției mulțimii A, avem $x>f(x)$. Prin urmare $f(a)\le f(x)<x \quad \forall x\in(a,1]$. Atunci $f(a)\le\inf\,(a,1]=a$.	1 punct
7.	Din ultima relație și inegalitatea $a\le f(a)$ rezultă că $f(a)=a$.	1 punct
	Punctaj total	7 puncte

Remarcă: Oricare altă rezolvare corectă se apreciază cu 7 puncte.